

Rapport fra statistikkutvalget i AAF-HK 3. oktober 2016

I henhold til overenskomsten mellom AAF og HK er det oppnevnt et statistikkutvalg med likt antall representanter fra hver av partene. Utvalget skal bearbeide innhentede opplysninger for alle ansatte i AAFs medlemsforetak, for å få fram best mulig statistikk over lønnsutviklingen innen gjeldende tariffområde.

Utvalget består av følgende representanter:

Fra arbeidsgiver: Leder av utvalget Astrid Driva Rødsand, Siv Schau og Helge Sørli.

Fra arbeidstaker: Jon Olav Bjergene, Marit Gjelsvik og Stian Bryde-Erichsen.

Statistikkutvalgets medlemmer har samarbeidet om bearbeidingen av det innkomne statistikk materialet fra foretakene. Foruten ordinære utvalgsmøter er det avholdt arbeidsmøter for bearbeiding av data og utforming av tabeller.

For innhenting av lønnsdata pr 1.1.2016, ble veiledningsskjema og lønnskjemata som partene i fellesskap har utarbeidet, sendt til medlemsforetakene 15.06.2016 med svarfrist 20.06.2016. På grunn av kort svarfrist ble foretakene som hadde behov for det gitt lengre frist. I praksis ble fristen forlenget til 20.07.2016.

Det ble rapportert inn lønnsdata fra 88 av 119 medlemsforetak, dette omfatter 2 182 ansatte med 2 064 årsverk.

Det er usikkerhet knyttet til kvaliteten på lønnsopplysninger for deltidsstillinger. Partene ble derfor enige om å legge til grunn heltidsstillinger for det videre arbeidet. Dette innebærer at 1 910 stillinger/årsverk er lagt til grunn for tabellene som presenteres i denne rapporten.

Det er gjort et omfattende arbeid for sikre at data fra årets innhenting er sammenlignbare med data fra fjorårets innhenting. Ved sammenligning mellom årene 2014 og 2015 er det benyttet data for hele stillinger for bedrifter som har innrapportert for begge år, data knyttet til foretak med omfattende strukturendring er utelatt. For å kunne måle lønnsveksten er det nødvendig med sammenlignbare data for to påfølgende år. Dette innebærer at det først fra 2017 vil være mulig å ha fullstendige datasett der alle årsverk inngår for to år.

I denne rapporten er 1 454 stillinger/årsverk lagt til grunn for lønnsdata 2015 når tabellen inneholder sammenligning mellom årene 2014 og 2015. Med unntak for tabell 1A som viser alle innrapporterte data.

Ved utarbeiding av tabeller til denne rapporten ble det avdekket ulike feil ved innrapporterte data, også utover rapportering av deltidsansatte. Det er blant annet:

- innrapportert tillitsvalgte
- feil format på data
- manglende opplysninger om innplassering i LOK

Så langt mulig er feil blitt rettet.

På bakgrunn av ovenstående anbefaler utvalget å legge opp til et nytt statistikkarbeid i samarbeid med SSB.

Resultater/ observasjoner:

Gjennomsnittslønn og -lønnsvekst fordelt på kjønn

Kjønn	2014			2015			Datovekst
	Årsverk	Gjennomsnittslønn	K i % av M	Årsverk	Gjennomsnittslønn	K i % av M	
Kvinner	990	526 990	90,5 %	1039	534 521	91,7 %	1,43
Menn	826	582 409		871	583 012		0,10
Totalt	1816	552 197		1910	556 634		0,80

Tabell 1A: Årsverk kvinner og menn, gjennomsnittslønn pr årsverk. Alle innrapporterte heltidsstillinger.

Kjønn	2014			2015			Datovekst
	Årsverk	Gjennomsnittslønn	K i % av M	Årsverk	Gjennomsnittslønn	K i % av M	
Kvinner	824	531 202	88,0 %	826	545 819	88,1 %	2,75
Menn	632	603 980		628	619 784		2,62
Totalt	1456	562 793		1454	577 765		2,66

Tabell 1B: Årsverk kvinner og menn, gjennomsnittslønn pr årsverk. Heltidsstillinger for identiske foretak, strukturkorrigert.

Sammenlikning av alle innrapporterte heltidsstillinger viser at kvinner tjener 91,7 prosent av menns lønn. Ved sammenlikning av heltidsstillinger for identiske foretak, korrigert for foretak med omfattende strukturendring utgjør kvinners lønn 88,1 prosent av menns lønn. Kvinner har i gjennomsnitt hatt en noe høyere lønnsvekst enn menn.

De to tabellene synliggjør årsaken til at det i det videre arbeidet er lagt til grunn data fra tabell 1B med bakgrunn i at sammenlikning mellom år i tabell 1A ikke gir reelle verdier. Hovedgrunnen til dette er at flere virksomheter har innrapportert data for kun ett av årene.

Gjennomsnittslønn og -lønnsvekst fordelt på lønssystem

Lønssystem	2014		2015		Datovekst
	Årsverk	Gjennomsnitt	Årsverk	Gjennomsnittslønn	
INNPLASSERT I LOK	954	548 353	950	562 332	2,55
Lønnsgr 1-9	864	521 643	859	533 007	2,18
Lønnsgr 10	90	804 768	91	839 152	4,27
IKKE INNPLASSERT I LOK	502	590 233	504	606 856	2,82
Totalsum	1456	562 793	1454	577 765	2,66

Tabell 2A: Antall årsverk og gjennomsnittslønn for ansatte innplassert på lønssystemet i LOK og ansatte innplassert i andre lønssystemer.

Kategorien «ikke innplassert i LOK» omfatter både stillinger innen virksomheter der det også er ansatte med innplassering i LOK og virksomheter der alle ansatte er gruppert som ikke innplassert i LOK.

Gjennomsnittslønn for ansatte som er innplassert i lønssystemet i landsoverenskomsten er 93 prosent sammenliknet med de som ikke er innplassert i LOK.

Kategorien «innplassert i LOK» er delt i to grupper:

- Lønnsgruppe 1-9:
Dette er stillinger som omfattes av det sentrale oppgjøret og i hovedsak får lønnsvekst fra sentralt avtalt virkningstidspunkt.
- Lønnsgruppe 10:
Dette er stillinger som i hovedsak ikke omfattes av det sentrale oppgjøret og får lønnsvekst fra 1. januar.

Ulike virkningstidspunkt for gruppene gjør at datoveksttallene ikke uten videre er sammenlignbare. Årslønnsvekst ville gitt et riktigere bilde. Det foreligger ikke tilstrekkelig datagrunnlag for å beregne denne for 2015. Veksten ville for gruppe 1-9 bli større enn datolønnsveksten på grunn av effekten av overhengen fra 2014. For gruppe 10 er det i hovedsak ikke overheng og årslønnsveksten må antas å være omtrent som datoveksten.

Avvikende virkningstidspunkt forklarer ikke hele den avvikende veksten for gruppe 10 i forhold til andre lønnsgrupper. For gruppe 10 er det spesielt åtte ulike foretak som trekker lønnsveksten opp. AAF har tatt kontakt med disse for å innhente forklaring. Strukturelle endringer, endringer i ansvarsforhold samt økte kompetansekrav forklarer veksten. I tillegg finner vi et foretak som ikke har hatt lønnsvekst for ledelsen siden 2011. Hos enkelte foretak er lønnsvekst for administrativ ledelse koblet mot lønnsvekst for valgt ledelse.

INNPLASSERT I LOK	2014		2015		Datovekst
	Årsverk	Gjennomsnittslønn	Årsverk	Gjennomsnittslønn	
Lønnsgruppe 1	9	321 055	6	366 180	14,06
2	32	410 489	28	414 659	1,02
3	96	440 351	95	444 703	0,99
4	175	458 536	162	464 827	1,37
5	113	489 071	122	499 904	2,21
6	104	534 923	111	543 618	1,63
7	101	576 073	99	584 410	1,45
8	209	603 778	212	617 275	2,24
9	25	675 482	24	685 310	1,45
10	90	804 768	91	839 152	4,27
Totalt	954	548 353	950	562 332	2,55

Tabell 2B: Antall årsverk og gjennomsnittslønn for ansatte innplassert på lønssystemet i LOK spesifisert pr lønnsgruppe.

Spesifiseringen viser til dels store forskjeller i datolønnsveksten for de ulike lønnsgruppene. I tillegg til eventuelle strukturelle endringer er det lokale forhold og prioriteringer utover det sentralt avtalte tillegget som gjenspeiles i tabellen. For eksempel framkommer det lavere lønnsvekst enn det som ble avtalt sentralt, det indikerer betydelige strukturelle endringer for disse gruppene. Med få årsverk i datagrunnlaget kan selv utskifting av noen få personer i en gruppe gi utslag som blir synliggjort som ekstremverdier i tabellen.

Gjennomsnittslønn og -lønnsvekst fordelt på organisasjonstilknytning

Org.tilknytn.	2014		2015		Datovekst
	Årsverk	Gjennomsnittslønn	Årsverk	Gjennomsnittslønn	
HK	797	525 220	788	530 151	0,94
Annet enn HK	659	608 234	666	634 101	4,25
Totalsum	1456	562 793	1454	577 765	2,66

Tabell 3A: Årsverk og gjennomsnittslønn fordelt på HK-organiserte og andre, heltidsstillinger for identiske foretak, strukturkorrigert.

Det er store variasjoner i datolønnsveksten for årsverkene som er gruppert i «annet enn HK». Det gjør det vanskelig å komme med klare konklusjoner ut fra tallmaterialet. Blant annet vil de aggregerte tallene være påvirket av at ansatte fra det ene året til det neste kan endre organisasjonstilknytning. Dette vil også gjenspeiles i datolønnsvekst for årsverkene for ansatte med HK-tilknytning. Når vi ser tabell 3A og 3B i sammenheng, framkommer det at datolønnsveksten for lønnsgruppe 10 og ansatte som er innplassert utenfor LOK trekker den samlede veksten for ansatte med HK-tilknytning ned. Dette har i hovedsak sammenheng med at det er vesentlig færre årsverk i denne gruppen i 2015 enn i 2014.

Ved å se spesielt på årsverk for lønnsgruppene 1-9 blir tabellen slik:

Org.tilknytn.	2014		2015		Datovekst
	Årsverk	Gjennomsnittslønn	Årsverk	Gjennomsnittslønn	
HK lønnsgr 1-9	669	510 580	670	521 648	2,17
Annet enn HK lønnsgr 1-9	195	559 599	189	573 271	2,44
Totalt lønnsgr 1-9	864	521 643	859	533 007	2,18

Tabell 3B: Årsverk og gjennomsnittslønn for lønnsgruppene 1-9. Fordelt på HK-organiserte og andre, heltidsstillinger for identiske foretak, strukturkorrigert.

Dette er i større grad sammenlignbare verdier enn verdiene for alle årsverkene innplassert og ikke innplassert i LOK samlet. Når det er innrapportert for noen ulike foretak for årene som inngår i datagrunnlaget antas det at dette slår mest ut for lønnsgruppe 10 og de som er innplassert utenfor LOK da disse kan ha større variasjon i lønnsinnplassering. Forklaringen gitt for lønnsgruppe 10 i tilknytning til tabell 2 er også relevant i denne sammenhengen.

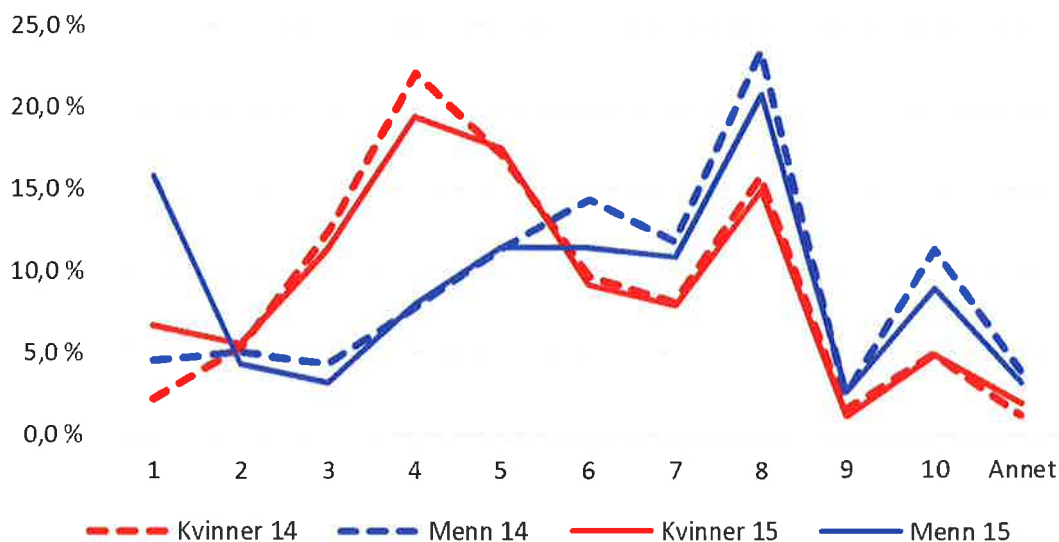
Fordeling av årsverk pr stillingsgruppe og kjønn

Årsverk	2014			2015		
	Lønnsgruppe	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn
1	18	23	41	60	93	153
2	46	25	71	50	25	75
3	107	22	128	103	19	122
4	189	39	228	177	46	223
5	146	57	203	159	67	226
6	82	72	154	84	67	151
7	69	59	128	72	64	136
8	134	117	251	135	122	258
9	13	12	25	11	15	26
10	42	56	98	44	53	97
Annet	10	19	29	17	18	35
Totalsum	857	498	1 355	913	590	1 503

Andel	2014			2015		
	Lønnsgruppe	Kvinner 14	Menn 14	Totalt	Kvinner 15	Menn 15
1	2,1 %	4,6 %	3,0 %	6,6 %	15,8 %	10,2 %
2	5,4 %	5,0 %	5,2 %	5,5 %	4,2 %	5,0 %
3	12,4 %	4,3 %	9,5 %	11,3 %	3,2 %	8,1 %
4	22,1 %	7,7 %	16,8 %	19,4 %	7,9 %	14,9 %
5	17,1 %	11,4 %	15,0 %	17,4 %	11,4 %	15,1 %
6	9,6 %	14,4 %	11,4 %	9,2 %	11,4 %	10,0 %
7	8,1 %	11,8 %	9,4 %	7,9 %	10,8 %	9,1 %
8	15,7 %	23,4 %	18,5 %	14,8 %	20,7 %	17,1 %
9	1,5 %	2,4 %	1,8 %	1,2 %	2,5 %	1,7 %
10	4,9 %	11,3 %	7,2 %	4,8 %	8,9 %	6,4 %
Annet	1,2 %	3,8 %	2,1 %	1,9 %	3,1 %	2,3 %
Totalsum	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Tabell 4: Antall årsverk fordelt per lønnsgruppe og kjønn. Alle innrapporterte ansatte innplassert i lønnsystemet i LOK (ingen strukturkorrigering).

Andel årsverk pr lønnsgruppe 2014 og 2015

Diagrammet viser at det er en større andel kvinner enn menn i lønnsgruppene 3-5 og en større andel menn enn kvinner i lønnsgruppene 6-10.

Lønnsutviklingen

Lønnsutviklingen i AAF-HK

I lønnsoppgjøret i 2015 ble det med virkning fra 1. mai 2015 gitt et generelt tillegg på lønnstabellen i LOK på 1,22 %. Virkningen av tariff tilleggene ble beregnet til 0,81 %. Med et overheng fra 2014 på 1,57 % samt en anslått glidning på 0,36 %, var den økonomiske rammen beregnet til 2,74 %.

Samlet lønnsvekst er innfridd, jf Overenskomstens § 2 Garantiordning:
Tariffområdet skal ikke komme dårligere ut enn resultatet av forhandlingene mellom LO Stat og staten.

På grunnlag av lønnsstatistikk for 2015 anslås overhendet fra 2015– 2016 til 0,87 prosent. Det er innsamlet data for 859 årsverk innplassert i LOK for lønnsgruppene 1-9 som er lagt til grunn ved anslaget.

Dette fordeler seg med et overheng fra økningen på lønnstabellen på 0,41 prosent, og et overheng av glidningen på 0,46 prosent.

Lønnsutviklingen i staten

Årslønnsveksten fra 2014 til 2015 for arbeidstakerne i staten var 2,8 %.

I statsoppgjøret i 2016 ble det avtalt tariff tillegg som sammen med overhendet utgjør 1,9 % før bidrag fra lønns glidningen i 2016. Samlet er oppgjøret innenfor en ramme på 2,4 %.

Oslo, 6. oktober 2016

Fra arbeidsgiver:

Astrid Driva Rødsand
AAF

Siv Schau
LO

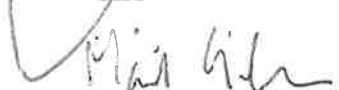

Helge Sørli
Fagforbundet

Fra arbeidstaker:

Jon Olav Bjergene
HK

Marit Gjelsvik
HK

Stian Bryde-Erichsen
Fagforbundet

Vedlegg 1: Lønsskjema og veiledning